

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Åbågens Vårdcentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2019-03-28

Datum

Arboga

Ort

Elisabeth Jaenson och Karin Ekelund

Inspektörer

Styrkor

- Landsbygdsvårdcentral som erbjuder bred allmänmedicinsk verksamhet.
- Liten men stabil läkargrupp och engagerad allmänläkare på plats.
- Vårdcentralschef som värnar om arbetsmiljön och samarbetet mellan olika personalgrupper.
- ST-läkaren upplever god tillgänglighet till instruktion dagligen.
- ST-läkaren ses som en viktig resurs men överbelastas ej och ges möjlighet att ta ansvar över sin tidbok.
- Generös inställning till extern utbildning.
- ST-läkaren stimuleras till ledarskap och handledning.
- Nyligen uppdaterad och engagerad handledare med insikt om vikten av ett hållbart arbetsliv.
- Engagerad studierektor som utgör en god stödfunktion för ny handledare och ny ST-läkare.

Svagheter

- Tid till självstudier 2 timmar/vecka finns ej inplanerat.
- Handledning sker ej varje vecka och ej heller på fasta tider. När den sker är det en timmes handledning.
- Utbildningsplan saknas
- Internutbildning saknas.
- Jourtjänstgöringen har ej förekommit.
- Det finns kunskap om kompetensvärderingsmodeller/återkopplingsmodeller men används ej.
- Få specialister i allmänmedicin, enheten har fått dispens.

Förbättringspotential

- Anställa fler specialister i allmänmedicin.
- Upprätta individuellt utbildningsprogram
- Identifiera de praktiska moment som kan läras på VC; tex kirurgia minor, öronmikroskop, ögon, injektionsbehandling.
- Handledning varje vecka med huvudhandledare samt annan kollega vid behov.
- ST-läkaren dokumenterar handledning.
- Inför och ge tid till kompetensbedömning (medsittning, DOPS, video m.fl) samt återkoppling.
- Inför internutbildning.
- Inför t.ex. artikelgranskning som möjlighet till bedömning gällande kompetens i medicinsk vetenskap.
- Inför bedömning gällande ledarskap och handledning och kommunikation, t ex internutbildning efter sidotjänstgöring/kurs.
- Årlig utvärdering/uppföljning av kompetens med studierektor.
- Skapa en introduktionsplan för ny kollega (vikarie, ST-läkare, specialist)
- För att få tillräckligt underlag för regelbunden kompetensbedömning kan tjänstgöringstiden ökas på vårdcentralen. Detta kan åstadkommas genom att dra ner på sidotjänstgöringen utan att kvaliteten försämras.

STRUKTUR

A Verksamheten

Åbågens Vårdcentral AB är en privat enhet på landsbygden med 7 400 listade och 17 anställda. De har i september 2018 anställt sin första ST-läkare. Listade patienter är i alla åldrar med en övervikt åt de äldre. Pga avstånd till sjukhus söker sig många patienter till enheten med akut sjukdom, såldes ett brett sjukdomspanorama. Jourtjänstgöring i Köping. Enheten har även ansvar för BVC, MVC och SÄBO. På vårdcentralen finns socionom med KBT-kompetens, i perioder inhyrd psykolog samt sjukgymnast. Specialmottagning för KOL/Astma, diabetes och inkontinens finnes.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

I dagsläget finns tillgång till en specialist i allmänmedicin med särskild kunskap inom gastroenterologi samt en specialist inom kardiologi med 10 års erfarenhet av primärvård. Rekrytering pågår för ytterligare kollega. Verksamheten tar emot läkarkandidater från Örebro.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Rymliga lokaler; granne med annan privat enhet. Det finns nödvändig utrustning för att bedriva en allsidig vård. Ögonmikroskop saknas. ST-läkaren har eget rum.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Då enheten har sin första ST-läkare blir SPUR en möjlighet till genomgång av innehållet i specialisttjänstgöringen och vilka krav som ställs på mottagande enhet.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Handledningen har hittills inte varit strukturerad. Handledaren har erhållit erforderlig kunskap för att kunna göra strukturerade bedömningar och återkoppling framgent, förutom dagliga instruktioner. Utbildningsprogrammet är under arbete.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Studierektorerna anordnar seminarier varannan vecka i Västerås under eftermiddagen. Det saknas schemalagd studietid och internutbildning.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Region Västmanland erbjuder ett 10-veckorsprogram med kurs i medicinsk vetenskap samt vetenskaplig handledning samt efterföljande redovisning för övriga ST-läkare. Kvalitetsarbete har ej ännu diskuterats på enheten.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Handledaren och tillika chef stimulerar till ledarskap. Det finns möjlighet att handleda läkarstudenter, leda team samt utbilda kollegor.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Handlingsplan Åbågens Vårdcentral enligt SPUR inspektion 2019.

D. Tjänstgöringens uppläggning

” Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.”

” Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.”

Åtgärd:

Alla ST-läkare har individuella utbildningsplaner. Den individuella utbildningsplanen följs upp efter varje sidotjänstgöring samt under basplaceringen enligt överenskommelse med HL. I uppföljningen ingår att värdera i vilken utsträckning fastställda mål och delmål uppnåtts samt om förändringar behöver göras i den fastlagda planen. Ansvaret för att uppföljningen sker åvilar ST läkaren som led i dennes ledarskapsutveckling. Uppdatering av utbildningsplanen ska ske minst en gång årligen i samband med årlig uppföljning enligt lokala riktlinjer med rapport till studierektor.

Uppföljning sker i samband med planerad årlig uppföljning genom besök av studierektor.

E.Handledning och uppföljning

”Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.”

”Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivning och utbildningsprogram görs under hela ST.”

”Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.”

”Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.”

Åtgärd:

Metoder och verktyg för fortlöpande kompetensutveckling anges i utbildningsplanen. Handledaröverenskommelse.

Rekommenderade metoder och verktyg finns beskrivna på Regionens hemsida för ST allmänmedicin.

Alla ST-läkare på vårdcentralen har nu en individuell utbildningsplan.Handledning och utveckling dokumenteras av ST-läkare.

Bedömningar utförs bland annat genom medsittningar med handledare minst 4 ggr per år som dokumenteras, 360 grader bedömning utförs vartannat år. Därutöver bedömningar av journalföring och praktisk kompetens (pol.op, rekto, öronmikroskop mm) i samband med handledning. Ansvaret för att bedömningar kommer till stånd åvilar ST läkarens som led i dennes ledarskapsutveckling.

Periodplan, skrivs förslagsvis terminsvis av ST-läkare med stöd av handledare.

Sidoutbildning planeras av ST-läkare och handledare och följs upp av handledare, uppfyllelse av delmål? Behov av justering i utbildningsplan?

Verksamhetschef, deltar i bedömningsarbetet av ST läkarna genom att delta delvis i årlig uppföljning. Årlig uppföljning genomförs varje år, ST läkare och handledare går igenom utbildningsplan och bedömning angående ST-läkarens utveckling enligt rutin med rapport till studierektor. I samband med årligt besök av studierektor; uppföljning av dokumentation, utbildningsplan, bedömningar, utveckling, behov av ytterligare åtgärder för att uppnå mål.

Studierektor bistår med stöd i arbetet med bedömningar vid behov.

F. Teoretisk utbildning

" Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet."

Åtgärd:

ST-läkare deltar i planering av intern utbildning och bidrar med undervisning av personalgrupp, införs i utbildningsplanen. Läkarmöte en gång per vecka samt läkemedelsinformation en gång per vecka.

G. Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete.

" ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker"

" ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker."

Åtgärd :

ST läkaren ges möjlighet att vid kollegiala möten eller personalutbildningar presentera vetenskapliga artiklar och handledaren återkopplar sin bedömning vid efterföljande handledning.

ST-läkaren deltar i utvecklingsarbeten på vårdcentralen och handledare återkopplar sin bedömning vid efterföljande handledning.

Uppföljning av detta i samband med årlig uppföljning, besök av studierektor.

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

"ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen."

"ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling."

"ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens"

"ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker."

"ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning."

Åtgärd:

ST läkare ges möjlighet att utveckla ledarskapskompetens genom att bl.a. leda sig själv i sin egen kompetensutveckling, leda SÄBO ronder, leda APT och utvecklingsarbeten på mottagningen samt följa verksamhetschefen i dennes verksamhetsledning. ST läkaren skall få återkoppling av verksamhetschef och eller handledare på utvecklingen av sin ledarskapskompetens.

ST-läkare planerar mottagningens interna utbildning som del i ledarskapsutveckling, och turas om att undervisa personalgruppen, handledaren ger återkoppling vid nästa handledningstillfälle.

ST-läkare ges möjlighet till handledning, bedömning och återkoppling i kommunikativ kompetens genom återkommande ömsesidiga medsittningar enligt befintlig mall med återkoppling av handledare och videoinspelade konsultationer genom konsultationskursen.

ST läkare ges möjlighet i att delta i av SR organiserade inomprofessionella diskussionsgrupper.

Uppföljning av åtgärder sker i samband med årlig uppföljning av studierektor.

Terese Ring Studierektor ST-läkare allmänmedicin

Jörgen Bäck Verksamhetschef Åbågens Vårdcentral

Michael Korhonen ST- läkare